

Klasa 8C język polski S. Budzyńska

11.05.2020 -15.05.2020

Temat: Wieloznaczność i jednoznaczność wyrazów.

Wieloznaczny - <https://sjp.pwn.pl/sjp/wieloznaczny;2536149.html>

Polisemia - <https://sjp.pl/polisemia>

Polisemia – (gr. polysemos-wieloznaczny) wieloznaczność wyrazów, wyrażeń lub zdań zależna od zróżnicowania ich kontekstu, tj. otoczenia słownego, oraz od sytuacji wypowiedzi(...) (M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień – Sławińska, J. Sławiński, *Podręczny słownik terminów literackich*, Warszawa 1995).

Polisemy – wyrazy mające więcej niż jedno znaczenie

Wyrazy wieloznaczne – polisemy, wyrazy polisemiczne. Wyrazy, które mają wiele znaczeń, np.

koło-<https://sjp.pl/ko%C5%82o>

lektura - <https://sjp.pl/lektura>

róża - <https://sjp.pl/r%C3%B3%C5%BCa>

klucz - <https://sjp.pl/klucz>

zamek- <https://sjp.pl/zamek>

serwis - <https://sjp.pl/serwis>

ucho- <https://sjp.pl/ucho>

dom- <https://sjp.pl/dom>

Wyrazy wieloznaczne - znaczenie wyrazów wieloznacznych może odnosić się do rzeczy, czynności lub cech. Wieloznaczność wyrazów wykorzystywana jest w żartach językowych i grach słownych.

Zadanie

Sprawdź w *Słowniku języka polskiego* i zapisz w zeszyte po dwa znaczenia wyrazów: *koło*, *lektura*, *klucz*, *róża*, *zamek*, *ucho*, *serwis*, *dom*, *oko*, *komórka*.

W słownikach odróżnia się wyrazy wieloznaczne (polisemy) od **homonimów**.

Jednoznaczność wyrazów zależy od właściwego kontekstu.

Homonimy - <https://sjp.pl/homonimy>

Homonimia - <https://sjp.pl/homonimia>

Homonimy - wyrazy, które tak samo brzmią, ale mają różne znaczenia, np.

bal-bal

Bal- <https://sjp.pl/bal>

Rząd - *rząd*.

Rząd - <https://sjp.pl/rz%C4%85d>

Homonimy mogą różnić się pisownią, np. *morze-może*, *buk (drzewo)-Bug (rzeka)*, *kot(zwierzę)-kod(pocztowy)*, *hart(ducha)-chart (pies)*, *lud(ludzie)-lód(stały stan skupienia wody)*. Mówimy wtedy o **homofonach**. Zrozumienie ich znaczenia przez odbiorcę zależy od kontekstu.

Homofony - <https://sjp.pl/homofony>

Homofony – wyrazy, które mają jednakowe brzmienie, ale różnią się pisownią i znaczeniem.

Powtarzamy i utrwalamy:

Synonimy - <https://sjp.pl/synonimy>

Synonimy(wyrazy bliskoznaczne)- wyrazy o takim samym lub podobnym znaczeniu, różniące się odcieniem znaczeniowym, nacechowaniem stylistycznym.

Zadanie

Dopisz po dwa synonimy.

Książka-

Pisarz-

Droga-

Antonimy - <https://sjp.pl/antonimy>

Antonimy- wyrazy o przeciwnym znaczeniu, np. *radość-smutek*, *jasny-ciemny*, *daleki- bliski*.

Eufemizm - <https://sjp.pl/eufemizm>

Eufemizm – słowa lub wyrażenia, które zastępują inne słowa, łagodniej wyrażają te same treści, np. *mijać się z prawdą* zamiast *kłamać*.